

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012 р. Цей переклад підготовлено на замовлення і за підтримки Цільового фонду «Права людини» Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не є зобов'язальним для Суду. Дивіться додатково повний текст повідомлення про авторські права в кінці цього документа.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Інформаційний бюлетень з практики Суду № 113

Листопад 2008 року

«Салдуз проти Туреччини» - 36391/02

Рішення Великої палати від 27.11.2008 року

Стаття 6

Підпункт «с» пункту 3 статті 6

Право на юридичну допомогу адвоката-захисника

Використання зізнавальних показань, які дав поліції неповнолітній, позбавлений доступу до адвоката: *порушення*

Факти: На час подій у справі турецький закон передбачав право особи, підозрюваної у вчиненні злочину, користуватися допомогою адвоката, починаючи з моменту її затримання, за винятком випадків, коли особа обвинувачувалася у вчиненні злочину, віднесеного до юрисдикції судів державної безпеки. Заявника, який був неповнолітнім, затримали за підозрою в допомозі і сприянні нелегальній організації; кримінальна справа, порушена за ознаками такого злочину, підлягала розгляду судом державної безпеки. Під час поліцейського допиту, проведеного без присутності адвоката, заявник дав показання, в яких визнав, що брав участь у незаконній демонстрації і написав гасло на транспаранті. Згодом, на допиті у прокурора та у слідчого судді, він намагався відмовитися від тих показань, стверджуючи, що їх домоглися від нього під тиском. Слідчий суддя виніс рішення про попереднє ув'язнення заявника, і після цього заявникові надали доступ до адвоката. Під час судового розгляду він продовжував відмовлятися від своїх показань, але суд державної безпеки вирішив, що зізнавальні показання, отримані від нього поліцією, є достовірними, і визнав його винним за пред'явленими йому обвинуваченнями. Його було засуджено до тридцяти місяців позбавлення волі.

У рішенні від 26 квітня 2007 року Палата Європейського суду дійшла висновку, що ненадання заявникові адвокатської допомоги під час тримання його під поліційною вартою не підірвало справедливості судового розгляду його справи.

Право: Для забезпечення достатньої практичності та ефективності права на справедливий судовий розгляд, гарантованого пунктом 1 статті 6, необхідно, щоб доступ до адвоката надавався, як правило, з першого допиту підозрюваного поліцією, за винятком випадків, коли за конкретних обставин відповідної справи може бути доведено існування вагомих підстав для обмеження такого права. Навіть у разі, якщо

такі вагомі підстави справді існують, обмеження не може бути таким, що безпідставно порушує права на захист; це може статися, якщо зізнавальні показання особи, отримані під час поліцейського допиту без доступу до адвоката, використовуватимуться з метою її засудження. У цій справі підстави, наведені на виправдання відмови заявникові в доступі до адвоката – а саме, посилання на те, що таке обмеження ґрунтується на системній основі і передбачено законом стосовно злочинів, віднесених до юрисдикції судів державної безпеки – не задовольняли повною мірою вимог статті 6. До того ж, суд державної безпеки використав показання, відібрані у заявника поліцією, як головний доказ його вини, незважаючи на те, що заявник заперечив їх достовірність. Ані допомога, надана згодом адвокатом, ані змагальний характер подальшого провадження у справі не могли усунути недоліки, що мали місце під час тримання заявника під поліційною вартою. Суттєвим фактором був також вік заявника. Як було видно з численних відповідних міжнародно-правових документів, у випадках, коли під вартою перебуває неповнолітня особа, забезпечення їй доступу до адвоката має фундаментальне значення. Отже, навіть незважаючи на те, що під час судового розгляду справи і потім на стадії оскарження вироку у справі заявник мав можливість спростовувати висунуті проти нього обвинувачення, незабезпечення йому адвокатської допомоги під час його перебування під поліційною вартою непоправно порушило його права на захист.

Висновок: порушення (одноголосно).

Стаття 41 – Присуджено 2 000 євро на відшкодування моральної шкоди. Вказано на те, що найбільш прийнятним способом виправлення ситуації є перегляд справи заявника.

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини

Цей стислий виклад, підготовлений канцелярією Суду, не є зобов'язальним для Суду.

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012 р.

Офіційними мовами Європейського суду з прав людини є англійська та французька мови. Цей переклад підготовлено на замовлення і за підтримки Цільового фонду «Права людини» Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не є зобов'язальним для Суду, і Суд також не несе відповідальності за його якість. Переклад можна завантажити з електронної бази рішень (HUDOC) Європейського Суду з прав людини (<http://hudoc.echr.coe.int>) або з будь-якої іншої бази, в якій його розміщено з дозволу Суду. Копіювання тексту перекладу допускається в некомерційних цілях за умови наведення повної назви справи, разом із вищенаведеним повідомленням про авторські права та посиланням на Цільовий фонд «Права людини». З питань, пов'язаних з наміром використати ту чи іншу частину цього перекладу в комерційних цілях, прохання звертатися за адресою publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de

l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int